

**ΕΥΘΥΣ – ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ – ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ –
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

1. Κριτήριο 14794

Απάντηση: Η αυτολεξεί παράθεση των γραφομένων τρίτων προσώπων, που θεωρούνται «αυθεντίες», ενισχύει την αξιοπιστία και την εγκυρότητα των θέσεων της συγγραφέως και λειτουργεί τεκμηριωτικά προς τις απόψεις της. Σημειωτέον ότι αποτελεί βασικό γνώρισμα των κειμένων επιστημονικού χαρακτήρα, όπως είναι το απόσπασμα από την Α. Φραγκουδάκη. Συγκεκριμένα: Στην 1η παράγραφο η άποψη του Μπενβενίστ, ότι το λεξιλόγιο όλων των γλωσσών είναι γεμάτο δάνειες λέξεις, ενισχύει τη θέση της συγγραφέως πως δεν υπάρχει «καθαρή» γλώσσα. Στην 3η παράγραφο η παράθεση της άποψης του Τριανταφυλλίδη ότι, αν οι λέξεις ξένης ετυμολογίας ήταν αδιαφανείς, αυτομάτως θα άλλαζαν, ερμηνεύει και τεκμηριώνει τη θέση της συγγραφέως πως ξένες πρέπει να θεωρούνται μόνο οι λέξεις που δεν είναι σαφείς για τους ομιλητές.

2. Κριτήριο 14416

Απάντηση: Η εναλλαγή ευθέος και πλάγιου λόγου προσδίδει ζωντάνια, παραστατικότητα, καθώς προσιδιάζει στον προφορικό λόγο και δίνει διαλογικό χαρακτήρα στο Κείμενο. Δημιουργεί μια σχέση επικοινωνίας και οικειότητας με τον αναγνώστη, τον βοηθά να προσεγγίσει τις ιδέες βιωματικά και ελκύει το ενδιαφέρον και την προσοχή του. Ο ευθύς λόγος είναι άμεσος, σε αντίθεση με τον πλάγιο που είναι έμμεσος, τυπικός, σοβαρός. Με την εναλλαγή το ύφος λόγου γίνεται πιο απλό, προκειμένου ο πομπός να γίνει πιο σαφής και κατανοητός. Άλλωστε, το κείμενο είναι απόσπασμα από συνέντευξη, όπως αναφέρεται στο εισαγωγικό σημείωμα.

Μετατροπή ευθέος λόγου σε πλάγιο: Οι μεγάλες συγκρούσεις μεταξύ γονιών και παιδιών πολύ συχνά αφορούν τη διαχείριση του χρόνου. Οι έφηβοι έχουν μια πολύ ιδιαίτερη σχέση με τον χρόνο. Λένε ότι πρέπει να φύγουν γρήγορα και περνούν ώρες μπροστά απ' τον καθρέπτη. Έχουν επίσης μια ορισμένη σχέση με την αυτοεικόνα τους. Οι έφηβοι χρειάζονται «άδεια», για να κατοικήσουν το νέο τους σώμα. Θέλουν να οικειοποιηθούν το σώμα τους, που άλλαξε. Έτσι, οι έφηβοι κάνουν πέρσινγκ ή τατουάζ ή σύμβολα ταυτότητας. Πολλές φορές οι γονείς αντιδρούν. Ρωτούν πώς το έκανε (ο έφηβος) αυτό. Πολλά παιδιά εκμυστηρεύονται στον ψυχολόγο ότι έκαναν τατουάζ... αλλά δεν θέλουν να το δει ο πατέρας τους. Τελικά, λαμβάνει χώρα ένα παιχνίδι εξαπάτησης, για να μην αποκαλυφθεί η πράξη. Γενικά, όλα έχουν να κάνουν με το σώμα. Τα ρούχα που φοράνε... τα αξεσουάρ που φοράνε...

3. Κριτήριο 20272

Απάντηση: Τα δύο χωρία, τα οποία εντοπίζονται στο β' μισό του Κειμένου, είναι: «Αυτή είναι η μόνη διέξοδος του έρωτα των σημερινών νέων, έλεγε παλιός παρατηρητής των εγκοσμίων» και «Αυτή είναι η καλύτερη λύση, απήντησε ο άλλος. Άμποτε να μπορούσαμε κι εμείς να... μεθάμε με τον αέρα...».

Το Κείμενο 1 αποτελεί χρονογράφημα, έτσι με την εναλλαγή των λόγων:

- Υπογραμμίζεται η λογοτεχνική χροιά το.
- Καθίσταται πιο ευχάριστος, για τον αναγνώστη, ο τρόπος πραγμάτευσης του θέματος των νέων ερωτευμένων.
- Ενισχύεται ο χιουμοριστικός και, ελαφρά, ειρωνικός τόνος του Κειμένου 1.
- Η «αυθεντική» φωνή ενισχύει το ευφυολόγημα στο τέλος «Αυτή είναι η καλύτερη λύση ... μεθάμε με τον αέρα...».

4. Κριτήριο 20281

Απάντηση:

Μετατροπή του ευθέος σε πλάγιο λόγο: «Ο κύριος Φίλιππος αναφέρει ότι ονομάζεται Παναγιώτης Φίλιππος και μένει στο Νυδρί Λευκάδας, ότι είναι συνταξιούχος 88 ετών σήμερα και δάσκαλος και ότι μπήκε στον πειρασμό να μας γράψει, διότι κάπου άκουσε στο ραδιόφωνο ότι την 1η Οκτωβρίου εορτάζεται η Τρίτη ηλικία. Και ένιωσε μια χαρά, και μια ικανοποίηση παράλληλα με θυμό μαζί»

Στον ευθύ λόγο το ύφος είναι πιο προσωπικό και εξομολογητικό, καθώς εκφράζεται μια προσωπική, βιωμένη εμπειρία και γι' αυτό είναι πιο οικείο και παραστατικό, δημιουργώντας λόγο που έλκει το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Μετά την μετατροπή και τη μεσολάβηση της τριτοπρόσωπης αφήγησης, το ύφος μετουσιώνεται σε πιο σοβαρό και αντικειμενικό, δημιουργώντας μια αποστασιοποίηση από τα δρώμενα.

5. Κριτήριο 20306

Απάντηση: Λέξεις ή φράσεις σε ευθύ λόγο στο Κείμενο 1:

- «Αισθάνομαι σαν να έρχομαι από άλλον πλανήτη» 1η παράγραφος
- «Αρχίζουμε από τα βασικά» 2η παράγραφος
- «Όταν δεν καταλαβαίνουν τι συμβαίνει στις οθόνες, . . . οι συγγενείς τους, αισθάνονται εκτός» 3η παράγραφος
- «Όταν τον αντιμετωπίζεις ως έναν άνθρωπο που. . . και ο ίδιος κατ' αυτόν τον τρόπο τον εαυτό του» 4η παράγραφος

- «Δεν είναι δύσκολο! Αν το παίρνουμε σιγά σιγά -και ειδικά αν είναι μεγάλες οι οθόνες!- είναι απλά πράγματα» 5η παράγραφος

Ο λόγος γίνεται ζωντανός και παραστατικός, κεντρίζοντας έτσι το ενδιαφέρον του αναγνώστη, καθώς ο ευθύς λόγος περιγράφει με αμεσότητα και προσωπικό ύφος τις σκέψεις και τα συναισθήματα των προσώπων που εμπλέκονται στο εγχείρημα. Έτσι το Κείμενο γίνεται πιο ευκολονόητο και αντικειμενικό, αφού παρουσιάζονται οι απόψεις χωρίς τη διαμεσολάβηση αφηγητή. Επίσης, με τις μαρτυρίες όσων εμπλέκονται στο πρόγραμμα, επιμορφούμενων, ειδικών και δασκάλων, το Κείμενο κερδίζει σε πειστικότητα, καθώς αναδεικνύεται η αναγκαιότητα του προγράμματος.